

Sąd nad Goyą

Jacek Kaczmarski

Głuchy zdycha mało godnie:
Stęka, skarży się i gdera,
Cuchnie jakby robił w spodnie;
Balwierz żyłę mu otwiera.
    Cieknie siła, upór, pycha,
    Strach i miłość na poduchy;
    Ze starości Głuchy zdycha,
    Osiemdziesiąt lat żył Głuchy.
Duchy, zjawy i upiory
Kłócą się o krew pacjenta.
Nie usłyszy kłótni chory,
Ale widzi i pamięta:

Nagiej Mai pierś dziewczęca,
Księżnej Alby władczość warg;
Słońce się nad sierrą znęca,
Błyskiem broczy byczy kark.
    Sępio wzrok królewski świeci
    Nad jedwabnym łupem szat,
    Saturn zżera własne dzieci,
    Szatan się w rokoko wkradł.

Chłopski taniec, dworskie łaski,
Ciężar jader płacze krok;
Słońce się nad sierrą pastwi
Much ucztuje rój wśród zwłok.
    Osioł człeczy los odmierza,
    Małpa się w zwierciadle gnie,
    Płoną stosy od pacierza,
    Ofiar Bóg-sadystra chce.

Głuchy zdycha mało godnie:
Stęka, skarży się i gdera,
Cuchnie, jakby robił w spodnie;
Balwierz żyłę mu otwiera.
    Cieknie siła, upór, pycha,
    Strach i miłość na poduchy;
    Ze starości Głuchy zdycha,
    Osiemdziesiąt lat żył Głuchy.
Duchy, zjawy i upiory
Kłócą się o krew pacjenta.
Nie usłyszy kłótni chory,
Ale widzi i pamięta:

Po pałacach i katedrach
Zdjęty strachem ludzki kał -
Świeżym mięsem trzęsie febra,
Osły dosiadają małp.
    Wachlarzami nietoperzy
    Popiół z sierry zmiata wiatr;
    Kat ofierze swej nie wierzy,
    Że i nad nim stoi kat.

Korsykanin zmywa z tronów
Zabobonów ciemną ciecz -
Grzebie w trzewiach wyzwolonych
Lepki od wolności miecz.

Słońce się nad sierrą toczy
I osusza czaszki z łez,
W nieme niebo wznosi oczy
Zakopany w piachu pies.

Głuchy zdechł i balwierz poszedł.
Duchy trupa wezmą stąd
I na sabat go poniosą,
Gdzie się wieźm odbędzie sąd.
Co to ma być za malarstwo?
Stylistycznej jaźni brak!
Literackość! Efekciarstwo!
Chorej wyobraźni smak!
Szatan się ze śmiechu trzęsie,
Zapluwają się staruchy;
Goya myśli - miałem szczęście,
Żem i żył i umarł - głuchy.